

Bestrijding Eikenprocessierups

Foto Silvia Hellingman

Geïnfecteerde eikenprocessierups tweede larvestadium.

KEES VAN DIJK, LID KPB

Silvia Hellingman gaf zaterdag 12 juni 2010 in een boeiende en gedreven lezing een kijk op het gecompliceerde doen en laten van de EPR (eikenprocessierups, *Thaumetopoea processionea*).

Hoewel er veel bekend is over de EPR, werd uit wat Silvia Hellingman vertelde, duidelijk dat de rups zich zeer goed weet aan te passen aan veranderende omstandigheden in weer en voedselaanbod. Uit laboratoriumtesten bleek bijvoorbeeld dat de rups een periode van 6 weken zonder voedsel weet te overleven. Dit verklaart dan ook het verschil tussen het voorjaar van 2010 en andere jaren in ontwikkeling van de EPR. De overlevings- en aanpassingsmogelijkheden zijn talrijk. Achterstanden in vervellingen worden zeer snel ingelopen zodra het tij ten gunste gekeerd is en kunnen zelfs lang in het seizoen doorlopen.

Mobiliteit

Het gebruik van feromoonvallen werd uitgelegd als middel voor risicoinventarisatie. Uit tellingen van gevangen vlinders, beoordeling op versheid en hoe vaak de mannetjes gepaard hadden, kan een uitspraak over aanwezige aantallen en een verwachting over verspreiding – en dus voor mogelijke overlast – gedaan worden. Als middel tot bestrijding zijn de vallen niet geschikt. Wist u trouwens dat de mannelijke vlinders tot wel 50 kilometer en de vrouwtjes 5 tot 20 kilometer ver kunnen vliegen? Uitroeiing van de rupsen is door onder andere de mobiliteit van de vlinder een illusie. Bedrijven en vakmensen trachten gezamenlijk een landelijk systeem van monitoring op te zetten, zodat overlast beperkt kan worden.

Mobiliteit maakt bestrijding lastig

Nematoden

Silvia Hellingman kwam met een primeur wat betreft de bestrijding. Op kleine schaal zijn proeven genomen met de inzet van nematoden, organismen die normaal in de bodem voorkomen. Door deze gericht en op het goede moment door middel van bespuiting op de kruin van aangetaste bomen aan te brengen, worden de rupsen zodanig aangevreten dat deze het niet overleven.

De methode is in ontwikkeling: het spuiten moet bijvoorbeeld 's nachts gebeuren, want de nematoden zijn niet bestand tegen ultraviolette straling. Door de beperkte levensduur en het vroege toepassingsmoment van de nematoden kan de biodiversiteit gespaard worden. Vele rupsen hebben immers een andere levenscyclus dan de EPR en worden dan ook niet aangetast als het spuiten op het goede moment wordt ingezet. De resultaten lijken positief, maar of het iets voor de toekomst is zal door nader onderzoek duidelijk moeten worden. Bij het afsluiten van het spuitseizoen blijken de resultaten van 85 tot 100% op te kunnen lopen. Er worden voor het volgende seizoen meer pilots gezocht om de proef verder uit te kunnen breiden.

Rechtsboven nematode zichtbaar als dun streepje in darmkanaal eikenprocessierups, derde larvestadium

Foto Silvia Hellingman, Biocontrole